

04.02.2020

Asia/8

§ 59

Helsinkiäisten liikkumistottumukset 2019

HEL 2019-013371 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi tutkimuksen, jossa on selvitetty helsinkiäisten liikkumistottumuksia vuonna 2019.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikennetutkija Eeva Kostainen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Eeva Kostainen, liikennetutkija, puhelin: 310 37099
eeva.kostainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsinkiäisten liikkumistottumukset 2019 -raportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Tutkimuksessa selvitettiin helsinkiäisten tekemiä Helsingin sisäisiä matkoja yhden vuorokauden aikana. Tutkimus antaa käsityksen siitä, kuinka paljon helsinkiäiset liikkuvat ja kuinka suuri osuus matkoista tehdään jalan, pyörällä, joukkoliikennevälineillä, henkilöautolla ja muilla kulkuvälineillä. Tutkimuksessa tarkasteltiin helsinkiäisten tekemien kaupungin sisäisten matkojen kulkutapajakaumaa, määrää ja tarkoitusta.

Tutkimusajankohtana syys-lokakuussa 2019 helsinkiäiset tekivät noin 1,8 miljoonaa Helsingin sisäistä matkaa vuorokaudessa. Matkojen määrä kasvoi hieman edellisvuodesta. Keskimäärin helsinkiäiset tekivät 3,0 Helsingin sisäistä matkaa vuorokaudessa.

Yleisin matkojen kulkutapa oli kävely ollen 39 % kaikista tehdyistä matkoista. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus oli 29 %, henkilöauton 22 % ja polkupyörän 9 %. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus laski edellisvuodesta ja henkilöauton osuus kasvoi.

Tarkasteltaessa vain henkilöautolla ja joukkoliikenteellä tehtyjä matkoja, oli joukkoliikenteen osuus 57 % ja henkilöauton 43 % matkoista.

Suurin osa kaikista matkoista oli vapaa-ajan matkoja (37 % tehdyistä matkoista) ja työ-, koulu- tai opiskelumatkoja (33 % tehdyistä matkoista).

Esittelijän perustelut

Taustaa

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää helsinkiläisten liikkumistottumuksia. Tutkimus tehtiin nyt yhdeksännen kerran. Ensimmäisen kerran se toteutettiin vuonna 2010. Vuodesta 2012 alkaen tutkimus on tehty joka vuosi.

Tutkimuksen toteutti Taloustutkimus Oy. Tutkimuksen aineisto kerättiin puhelinhaastatteluilla syys-lokakuussa 2019. Tutkimuksen kohderyhmänä oli Helsingin kaupungin 7–79-vuotias väestö. Haastatteluja tehtiin yhteensä 3021 kpl. Otos muodostettiin satunnaispoimintana Helsingin asukkaiden puhelinnumeroista. Haastateltavien valinnassa noudatettiin sukupuoli-, ikä- ja aluekiintiöintiä. 7–14-vuotiaita tavoiteltiin heidän vanhempiansa kautta.

Vastaajia pyydettiin kertomaan edellisen vuorokauden aikana tekemänsä matkat aamusta kello 4.00:sta yöhön klo 3.59 asti pääasiallisen kulkutavan mukaan (kulkutapa, jolla tehtiin kilometreissä pisin matka). Mukaan otettiin vain Helsingin sisällä tapahtuvat matkat. Tutkimuksessa matkalla tarkoitettiin siirtymistä kävellen tai jollain kulkuneuvolla paikasta toiseen. Samasta paikasta alkavat ja päättyvät matkat laskettiin kahdeksi matkaksi siten, että toinen päätepiste oli lenkin etäisin piste. Lisäksi kysyttiin kysymyksiä mm. matkakortin käytöstä, auton- ja polkupyörän omistuksesta sekä auton ja joukkoliikenteen käytöstä.

Tutkimuksen päätulosten (n=3021) virhemarginaali on enimmillään $\pm 1,8$ %-yksikköä.

Tutkimuksen raportti löytyy liitteenä.

Tutkimuksen tulokset

Tutkimusajankohtana syys-lokakuussa Helsingin sisäisiä matkoja tehtiin yhteensä 1 785 092 vuorokaudessa. Tehtyjien matkojen absoluuttii-

nen määrä oli prosentin suurempi kuin vuonna 2018. Kävelen tehtyjen matkojen määrä kasvoi 9 % edellisvuodesta, pyörällä tehtyjen matkojen määrä puolestaan väheni 12 %. Henkilöautolla tehtyjen matkojen määrä kasvoi 11 %, joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen määrä puolestaan väheni 9 %. Erityisesti raitiovaunulla ja metrolla tehtyjen matkojen määrät vähenivät.

Tulokseen vaikuttivat todennäköisesti HSL:n vyöhykeuudistuksen tuomat lippujen hintojen korotukset kaupungin sisäisiin matkoihin sekä raitiovaunujen poikkeusreitit Hämeentien työmaan takia. Sateinen sää vaikutti todennäköisesti erityisesti pyörämatkoihin. Lisäksi suurten työmaiden valmistuminen (mm. Mechelinkatu, Nordenskiöldinkatu) on saattanut lisätä autoilun houkuttelevuutta kantakaupungissa. Myös työ-, koulu- ja opiskelumatkojen määrän väheneminen edellisvuodesta on osaltaan vaikuttanut joukkoliikenteen matkojen vähenemiseen, sillä tyypillisesti niillä käytetään paljon joukkoliikennettä.

Keskimäärin helsinkiläinen teki 3,0 kaupungin sisäistä matkaa vuorokaudessa. Matkaluku oli yhtä suuri edellisenä vuonna. Kantakaupungissa asuvat tekivät enemmän matkoja (3,2) kuin esikaupungissa asuvat (3,0) henkilöä kohti. Kantakaupungissa asuvat liikkuvat esikaupunkilaisia selvästi yleisemmin kävelen. Esikaupungissa henkilöautoa käytettiin matkoihin kantakaupunkia useammin. Naiset tekivät hieman enemmän matkoja (3,1) kuin miehet (3,0). Naiset kulkivat miehiä enemmän kävelen ja joukkoliikenteellä, miehet puolestaan käyttivät naisia enemmän henkilöautoa. Eniten liikkuvat lapset ja nuoret (7-17 –vuotiaat) (3,6 matkaa vuorokaudessa).

Yleisin matkojen kulkutapa oli kävely (39 % tehdyistä matkoista). Kävelen tehtyjen matkojen osuus kasvoi viime vuodesta kolme prosenttiyksikköä. Seuraavaksi useimmin matkoja tehtiin henkilöautolla kuljettajana (17 %), bussilla (12 %) ja polkupyörällä (9 %). Matkoista tehtiin metrolla 8 %, raitiovaunulla 6 %, henkilöauton matkustajana 4 % ja junalla 3 %. Taksin ja muiden kulkutapojen osuudet olivat vajaan prosentin kumpikin.

Uutena ilmiönä katukuvaan tulleilla sähköpotkulaudoilla tehtyjen matkojen osuus oli pieni: tavallisilla potkulaudoilla ja sähköpotkulaudoilla tehtiin yhteensä alle puoli prosenttia kaikista matkoista. Vuoden 2019 kyselyssä oli ensimmäistä kertaa erillisenä kulkutapavaihtoehtona potkulauta. Potkulautojen osuus on tarkasteluissa sisällytetty kävelyn osuuteen.

Joukkoliikenteen yhteenlaskettu kulkutapaosuus oli ennätysellisen alhainen, 29 %, ja henkilöautomatkojen osuus palasi vuotta 2018 edeltävälle tasolle 22 %:iin. Joukkoliikenteen osuus matkoista supistui reilut

kolme prosenttiyksikköä vuodesta 2018. Henkilöautomatkojen osuus kasvoi kaksi prosenttiyksikköä. Kestävien kulkutapojen yhteenlaskettu osuus oli 77 %, kun se edellisvuonna oli 80 %.

Tarkasteltaessa vain joukkoliikenteellä ja henkilöautolla tehtyjä matkoja oli joukkoliikenteen osuus 57 % ja henkilöauton osuus 43 %.

Kävellen tehtyjen matkojen osuus on kasvanut edellisvuodesta sekä naisilla että miehillä, ja ikäryhmistä yli 30-vuotiailla. Pyörämatkojen osuus on pienentynyt sekä miehillä että naisilla ja erityisesti 30-44-vuotiailla ja sitä nuoremmilla. Joukkoliikenteen matkojen osuus pieneni hieman enemmän miehillä kuin naisilla ja erityisesti 45-64-vuotiaat ja myös 65 vuotta täyttäneet vähensivät joukkoliikenteen käyttöä edellisvuodesta. Henkilöautomatkojen osuus kasvoi sekä naisilla että miehillä, ikäryhmistä pääasiassa 45-64-vuotiailla.

Kävely kulkumuotona korostuu erityisesti kantakaupungissa asuvien keskuudessa (45 % tehdyistä matkoista). Kantakaupungissa asuvilla kävelyn jälkeen toiseksi yleisin kulkutapa oli raitiovaunulla matkustaminen (13 %). Esikaupungissa asuvilla kävelyn (35 % tehdyistä matkoista) jälkeen yleisin kulkutapa oli henkilöauton käyttö kuljettajana (20 %) ja bussilla matkustaminen (14 %). Joukkoliikenteen yhteenlaskettu osuus oli esikaupungissa asuvilla 29 % ja kantakaupungissa asuvilla 31 %, henkilöauton yhteenlaskettu kulkutapa puolestaan esikaupunkilaisilla 26 % ja kantakaupungin asukkailla 14 %.

Kantakaupungin asukkaiden kävellen tehtyjen matkojen osuus pysyi edellisvuoden tasolla. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus laski yhteensä kolme prosenttiyksikköä kantakaupungissa asuvilla: metromatkojen kulkutapaosuus pieneni prosenttiyksikön ja raitiovaunumatkojen osuus kaksi prosenttiyksikköä. Henkilöauton kuljettajana tehtyjen matkojen osuus kasvoi kantakaupungissa asuvilla neljä prosenttiyksikköä, myös henkilöauton matkustajana tehtyjen matkojen osuus kasvoi hieman. Polkupyörämatkojen osuus pieneni kaksi prosenttiyksikköä. Esikaupungeissa asuvilla kävelymatkojen osuus kasvoi neljä prosenttiyksikköä. Polkupyörämatkojen osuus laski prosenttiyksikön ja henkilöautomatkojen osuus kasvoi prosenttiyksikön. Joukkoliikennematkojen osuus pieneni kolme prosenttiyksikköä. Lasku tuli pääasiassa metro- ja bussimatkoista, joiden osuudet laskivat kaksi prosenttiyksikköä ja prosenttiyksikön.

Suurin osa matkoista oli vapaa-ajan matkoja, 37 %. Työ- ja opiskelumatkoja oli 33 %. Eriteltynä työmatkoja oli 22 % ja koulu- tai opiskelumatkoja 11 % kaikista matkoista. Ostosmatkojen osuus oli 15 %, asiointimatkojen (lääkäri, pankki yms.) 7 % ja työhön liittyvien asiointimatkojen osuus 4 %. Vapaa-ajan matkojen osuus tehdyistä matkoista

on kasvanut edellisvuodesta. Työ-, koulu- ja opiskelumatkojen osuus on puolestaan laskenut.

Vapaa-ajan matkoissa kävelyn osuus on suurin: yli puolet matkoista tehdään jalan. Reilu viidennes vapaa-ajanmatkoista tehdään joukkoliikenteellä ja vajaa viidennes henkilöautolla. Työmatkoista yli vajaa puolet tehdään julkisilla kulkuvälineillä, vajaa neljännes henkilöautolla ja reilu kymmenesosa pyörällä sekä kävellen. Koulu- ja opiskelumatkat tehdään pääasiassa julkisilla kulkuvälineillä (44 %) ja kävellen (34 %).

Vastaajan ikä selittää merkittävästi sitä, millaisia matkoja tehdään. Nuorten (7–17-vuotiaat) matkoista yli puolet (54 %) on koulu- ja opiskelumatkoja ja 40 % vapaa-ajan matkoja. Yli 65-vuotiaat tekevät pääasiassa vapaa-ajan matkoja (54 %) ja ostosmatkoja (27 %). Nuorilla aikuisilla (18–29-vuotiaat) vapaa-ajan matkat (35 %) ja työmatkat ovat (26 %) yleisimpiä, mutta myös koulu- tai opiskelumatkoja (15 %) ja ostosmatkoja (14 %) on kohtalainen osuus. 30–44-vuotiailla työmatkat ovat yleisimpiä (35 %), mutta vapaa-ajanmatkoja on lähes yhtä suuri osuus (31 %). 45–64-vuotiailla vapaa-ajan matkoja (34 %) on hieman enemmän kuin työmatkoja (31 %).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Eeva Kostiainen, liikennetutkija, puhelin: 310 37099
eeva.kostiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingiläisten liikkumistottumukset 2019 -raportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano